

Langfredag – en mulighed for forsoning

Et kors lavet af søm fra den udbombede domkirke i Coventry, England, sat på muren til Gedächtnis-Kirche i Berlin

Prædiketanker langfredag 2020

Der er ikke noget godt at sige om den corona-sygdom, som lige nu er skyld i, at tusindvis af mennesker i verden er døde.

Men der er det lille lyspunkt, at vi mennesker står sammen.

Sammen om at hjælpe hinanden, at skærme hinanden mod smitte, at hjælpe de syge og at støtte de pårørende.

Meget hurtigt fandt vi solidariteten frem. I hele verden. En solidaritet, som får os til at sætte vores egne behov til side og tænke eller arbejde med på de andres ve og vel.

Ja, der var lige den første aftens hamstring af gær og wc-papir. Men det fremkaldte sådan en storm af fælles forargelse, så mange af dem, der var blevet forført til at handle vanvittigt ind, nok har skammet sig bagefter.

Forargelse er jo aldrig særlig kønt. Men denne gang skyldtes det en pludselig og fælles erkendelse af, at nu skal vi stå sammen.

Det at stå sammen mod noget, der er farligt og som koster liv, kender vi ellers mest, når der er krig.

Der er heller ikke noget godt at sige om krig.

Men et lands befolkning står tit sammen i krigstid.

Det er dog mod andre mennesker. Mod et andet lands hele befolkning, som man har gjort til fjende eller er blevet forført til at anse for en fjende.

Men denne gang, i den her uvisse corona-tid, står vi ikke sammen mod andre mennesker eller mod et andet land eller mod en anden religion.

Nu er det et sammenhold mod en sygdom, der er farlig for os alle. Farlig for hele menneskeheden, men især for dem, der i forvejen ikke har et trygt samfund med gode sundhedsvilkår.

Langfredag er den dag i året, hvor kristne i hele verden hører beretningen om Jesu død.

Om man hører eller læser om det hos Lukas, Mattæus, Johannes eller Markus, så er det lige grufuldt.

For at dømmе et menneske til døden, at pine det og at slå det ihjel, er rædselsfuldt. Og det er desværre altid aktuelt, fordi det får os til at tænke på de mennesker, der pines i dag.

Ingen kan forsvare sådan en ugerning. Og at det engang skete for et menneske, der ikke havde gjort noget kriminelt i vores øjne, sætter denne ugerning endnu mere i relief.

Vi kan ikke forstå det. Og jeg vil tilføje: vi må aldrig komme til at forstå det!

For der er ingen mening i det.

Den franske filosof, René Girard, der var optaget af fred og forsoning, kastede for 50 år siden et nyt lys ind over Jesu død, som giver noget at tænke videre på.

I sin bog ”JOB eller syndebuk” beskriver han, hvordan et samfunds befolkning tit finder sammen om en syndebuk. Man udpeger et menneske eller en gruppe af mennesker, som man anser for at være skyld i alt det forkerte. Og hvis bare man kunne komme af med dem, så bliver alt godt og harmonisk igen.

Problemet er bare, at når man har fået jaget de skyldige væk, så vil der igen opstå ufred og disharmoni, fordi vi alle sammen vil have mere af det samme. Logikken er så, at man må finde en ny eller nogle nye at skyde skylden på, så der igen kan komme harmoni.

En ny gruppe må udpeges og forjages.

Sådan fungerer mange samfund og grupper, - med mindre vi får øjnene op for denne syndebuks-mekanisme.

Det, der kan vække os er, hvis den eller dem, der er forjaget som syndebukke, ikke har gjort sig skyldige i noget. For så hænger logikken pludselig ikke længere sammen, - og så opløses denne mekanisme med at skyde skylden på nogle enkelte.

René Girard ser Jesu død i det lys. At han blev dømt og henrettet, selv om han var uskyldig og det, at han hverken ville forsvare sig eller bruge vold, afslørede et samfunds mishandling af andre som syndebukke.

Derfor stod dommerne, bødlerne og folkemassen tilbage som de egentlig skyldige. For de havde henrettet en uskyldig og afsløret sig selv. Men også afsløret deres misbrug af andre som syndebukke.

Sådan en afsløring kalder også på os. Den giver os nemlig mulighed for at lære af det og forandre vores adfærd overfor hinanden.

Det er et lille bitte lyspunkt over langfredag, synes jeg.

Ikke at langfredag får mere mening af det, for det kan aldrig give mening at pine et menneske.

med venligste hilsen

Inger